

Prezident podepsal novelu stavebního zákona. Ekologické organizace vyzývají senátory k podání ústavní stížnosti

Datum 17.9.2026
Subjekt Arnika
Region Tschechische Republik
Kategorie Politik

Prezident Petr Pavel podepsal kontroverzní novelu stavebního zákona poté, co Poslanecká sněmovna 9. září přehlasovala senátní veto 104 hlasy koaliční většiny. Senát přitom novelu v srpnu zamítl drtivou většinou 55 z 66 přítomných senátorů.

Zákon je přitom legislativně tak nekvalitní, že místo slibovaného zrychlení hrozí na stavebních úřadech chaos. Novela čítá tisíc stran, obešla standardní připomínkové řízení i posouzení dopadů regulace (RIA) a dodnes není jasné, kdo její text vlastně připravil. Právní experti upozorňují, že zákon vyvolá spory o ústavnost jednotlivých ustanovení a výkladové konflikty, které povedou k dalšímu zdržení povolování staveb. Zákon, který měl stavební řízení zjednodušit, ho v praxi zkomplikuje a zpomalí. Proto apelujeme na to, aby senátoři využili možnosti podat stížnost k Ústavnímu soudu. Jediným účinným nástrojem, jak zabránit devastačním dopadům tohoto zákona, je jeho přezkum Ústavním soudem.

„Podle Listiny základních práv mají občané právo na ochranu svého majetku, právo na soudní ochranu a právo na příznivé životní prostředí. Všechna tato práva jsou touto rozsáhlou novelou atakována a oslabována. Proto považuji za důležité, aby míru tohoto útoku prověřil Ústavní soud,“ říká ředitelka Zeleného kruhu Petra Kolínská.

„Novela stavebního zákona a souvisejících zákonů je podle nás potenciálně protiústavní hned v několika oblastech. Nadřazuje právo stavět nad ostatní veřejné zájmy, bere lidem možnost účinně bránit své vlastnictví i kvalitu života a omezuje jejich právo na soudní ochranu – zkracuje lhůty pro podání žalob a omezuje i jejich obsah. Přitom právo na příznivé životní prostředí je ústavně zaručeno, zatímco žádné ústavní právo stavět neexistuje. Novela zasahuje také do práva obcí na samosprávu - velmi problematická je například možnost, aby souhlas obce s plánovací smlouvou požadovanou územním plánem nahradil soud - a zvýhodňuje velké developery oproti ostatním účastníkům trhu. A to nemluvím o způsobu, jakým zákon vznikl,“ vysvětluje architektka Anna Vinklárková z Arniky.

Novela představuje nejzásadnější oslabení ochrany životního prostředí, krajiny a práv občanů od roku 1989. Přesouvá klíčové pravomoci z odborných orgánů ochrany přírody a památkové péče na stavební úřady, které nemají odborné zázemí k posouzení dopadů staveb na chráněné druhy, krajinný ráz ani kulturní dědictví. Zákon zavádí zrychlené řízení bez možnosti odvolání pro velké developerské projekty nad 10 000 m², zatímco běžným stavebníkům ani obcím takové výhody nedává. Zkracuje lhůty pro vyjádření dotčených obyvatel tak, že plnohodnotná účast občanů v řízeních bude prakticky nemožná. Oslabuje ochranu nejkvalitnější zemědělské půdy, umožňuje snazší legalizaci černých staveb a dovoluje obcházení územních plánů prostřednictvím netransparentních výjimek udělovaných radami obcí. Před novelou varoval i veřejný ochránce práv, který upozornil, že rychlost výstavby jde na úkor zdraví, přírody i kvality bydlení.

Pro více informací kontaktujte tiskového mluvčího organizace Arnika Luboše Pavloviče, tel. 773 291 850, Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript..

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/prezident-podepsal-novelu-stavebniho-zakona-ekologicke-organizace-vyzyvaji-senatory-k-podani-ustavni-stiznosti>